

Narkomanvården

Några notiser ur narkomanvårdskommitténs betänkande

Vården av läkemedelsmissbrukare är i första hand en uppgift för psykiatrin. Någon fristående vårdorganisation är därför knappast lämplig och läkemedelsmissbrukare bör så långt möjligt vårdas tillsammans med andra patienter. Detta hävdar medicinalstyrelsens narkomanvårdskommitté, som därför avstått från att föreslå någon särskild lagstiftning för tvångsbehandling av läkemedelsmissbrukare. De möjligheter som ges i lagen om slutna psykiatrisk vård och barnavårdslagen anses räcka.

Dessa förslag ingår i kommitténs första delbetänkande — det handlar främst om vården — och senare kommer förslag till förebyggande åtgärder, upplysning och internationell kontroll av beroendeframkallande läkemedel. Dessutom skall man bl.a. göra en socialmedicinsk undersökning av missbruket bland skolorngdom.

Kartläggningen

En kartläggning av missbruket har gjorts men resulterar inte i något omfattande siffermaterial. Det är svårt att få fram korrekta uppgifter och missbruket har många former. Men, säger kommittén, i Stockholm finns sannolikt några tusen intravenösa missbrukare och läget är också oroande i Göteborg. Också i en rad andra städer finns missbruk men i mer begränsad utsträckning. Den bilden har man fått genom uppgifter från polisen, sjuk- och socialvården samt barnavården. Men det finns skäl att räkna med att det dolda missbruket, särskilt bland icke asociala ungdomar, är mycket stort.

De yngres missbruk av tekniska lösningsmedel och de något äldres av sömnmedel är vid sidan av det egentliga narkotikamissbruket särskilt allvarliga problem.

Vårdplanen

Den medicinska vården bör ske i intimt samarbete med socialvården. I Stockholm och Göteborg föreslås en uppsökande verksamhet; missbrukarna skall spåras. Många torde nämligen sakna vårdmotivation. Enskilda organisationer bör få ett statligt anslag på 300 000 kr för sin hjälpverksamhet.

Den öppna vården i Stockholm och Göteborg förstärks. Genom anknytning till större sjukhus säkras personalförsörjningen och man får tillgång till välutrustade kliniska laboratorier.

Dr S.-E. Åhströms legala förskrivning åt narkomaner föreslås upphöra. Patienterna skall gruppvis överföras till en speciell mottagning vid Psykiatriska sjukhuset i Stockholm. Där skall också möjligheter skapas för slutna vård i två avdelningar på 10—12 platser. En blir intagnings-, en långvårdsavdelning.

Liknande slutna avdelningar önskas vid Långbro och Beckomberga, Ulleråker, Lillhagen och ett sjukhus i närheten av Malmö—Lund. I Stockholm hoppas man också kunna utnyttja vårdplatser vid Karolinska sjukhusets alkoholpoliklinik. I anslutning till specialavdelningarna föreslås utskrivningshem för en förstärkt eftervård. En halv miljon begärs för konvalescentvård.

Unga läkemedelsmissbrukare skall kunna tas omhand genom att personalen förstärks vid barn- och ungdomsklinikerna på Långbro, Ulleråker och S:t Lars sjukhus. Öppen vård för unga missbrukare kan klaras i den psykiska barn- och ungdomsvårdens rådgivningscentraler eller de barnpsykiatriska klinikerna.

Missbrukare i fängelserna måste hindras att få preparat insmugglade. Därför bör de samlas i en eller några få anstalter, där vårdresurserna förstärks. Kriminellt belastade missbrukare som är fria ges hjälp på Skyddsvärnens läkarmottagningar i Stockholm och Göteborg. Dessa bör därför förstärkas.

Nya regler föreslås också för den legala utskrivningen genom enskilda läkare.

Analysmetoder

En svårighet i kampen mot narkotikan är att missbruket ofta är allt annat än lätt att konstatera. Det går dock att fastställa om en person använt narkotika genom en relativt enkel analysmetod. Men det är fortfarande svårt att avgöra när ett tablettidos tagits — den tidpunkten är viktig vid misstanke om "tablettfylleri" vid ratten. Läkemedelsmissbruk och missbruk bland bilförare tycks tillta. Den kemiska avdelningen vid Statens rättskemiska laboratorium skall därför arbeta vidare med analysmetoder för diagnos.

Narkomanvårdskommitténs första betänkande följdes av en intensiv verksamhet på många håll. Polis-, barnavårds- och skolmyndigheter började planera på allvar för att stoppa narkotikamissbruket i skolorna, tull och polis konfererade om hur man skulle komma tillrätta med insmugglingen och föräldrarna krävde snabba åtgärder. Som på många andra håll visade det sig snart att resurserna måste förstärkas om något

effektivt skulle kunna utträttas. Upplysning via lärare, skolhälsovård och elevorganisationer föreslogs som en första åtgärd.

Skolproblem

Elever berättar i intervjuer hur lätt det är att komma över narkotika. Och hur snabbt det sprider sig i skolorna men den gamla "skollagen" om att den som "skvallrar" blir utstött gäller fortfarande, även — och kanske främst — när det gäller olagligheter. Därför är det svårt att finna missbrukarna och ännu värre att nå utspridarna.

Varför börjar elever använda narkotika och varför ser inte föräldrarna det? Nyfikenhet föder ofta bruket. Och en missbrukare i ett tidigt stadium är visserligen orolig och trött, men dessa tecken är inte alltför ovanliga även hos andra skolbarn. Men det kan också vara så att missbruket initieras av personliga svårigheter. Ett tecken på att de personliga svårigheterna ökat är att också skolk, sniffning och spritmissbruk tilltagit kraftigt i Stockholmsskolorna.

Yngve Karlsson

Begär vår rekvisitionslista för enklare beställning av individuella recept- och kvittoblanketter. Ni får snabb leverans och förstklassigt arbete. Ring gärna in Er order. Frk Gustafsson, som noterar Era önskemål, träffas på tel. 0300/116 00.

TRYCKERIAKTIEBOLAGET FOTOPRINT
Kungsbacka Telefon 0300/110 00 -1 -2
Blankettavd. 116 00.

Leverantör av trycksaker till bl. a. landsting, sjukhus och privatpraktiserande läkare.

ELITSTENOGRAFENS SKRIV- & BOKFÖRINGSBYRÅ AB

**RENSKRIVNING AV VETENSKAPLIGA
UPPSATSER, TABELLER, osv.**

ADRESSKRIVNING, DUPLICERING
ELEKTROSTENCILERING
FOTOKOPIERING
UTSKRIFT EFTER REX RECORDER OCH
BANDSPELARE

Tel. Skrivbyrån 21 67 01

Tel. Bokföringsbyrån 21 70 19